

Krzysztof Załęski

Słownik polskich duchownych należących do łóż wolnomularskich

Ars Regia : czasopismo poświęcone myśli i historii wolnomularstwa 11/18,
135-146

2008/2009

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Krzysztof Załęski

(Warszawa)

**SŁOWNIK
POLSKICH DUCHOWNYCH
NALEŻĄCYCH
DO ŁÓŻ WOLNOMULARSKICH**

Znamienną cechą polskiego wolnomularstwa XVIII i początków XIX wieku (do kasaty w 1821 roku) był poważny w nim udział katolickiego kleru, chociaż w obrazach łóż napotkać można także duchownych ewangelickich i prawosławnych. Od bulli papieża Klemensa XII *In eminenti Apostolatu speculo*, ogłoszonej 28 kwietnia 1738 roku, i kolejnej, ogłoszonej w 1751 przez Benedykta XIV *Constitutio Benedicti contra secretas societates* datuje się konflikt kościoła rzymskokatolickiego z wolnomularstwem, co jednak nie przeszkadzało nie tylko ludziom świeckim, ale i księżom, głównie hierarchom kościelnym, w przynależności do tej organizacji, mimo groźby ekskomuniki.

Już w 1747 roku należał do loży „Trzech Braci” eksjezuita Monnet, doktor praw, kapitan artylerii, nauczyciel dzieci książąt Czartoryskich, w tym Adama Kazimierza. Tego roku – jak podaje Walenty Wilkoszewski – została założona we Lwowie loża „Trzech Bogiń” („Trois Déesses”),

[...] lecz w czasie letniego zawieszenia swych posiedzeń, gdy jeden z najczynniejszych jej Członków *Le Roy*, u którego w zachowaniu zostawały przez ten czas papiery i sprzęty lożowe, wyjeżdżając do Sambora dla większego onych zabezpieczenia zabrał ze sobą, a później nieco w Samborze umarł, rzeczony zaś papiery i sprzęty wraz z pozostałymi po Nim rzeczami, jako nie mającego familiji, zostały przez Duchownych zabrane; z tego przeto powodu niektórzy Członkowie tejże Loży

doznawali od Duchownych we Lwowie niejakiego prześladowania, zatem Loża ta następnie mniej czynną być mogła, i wkrótce zawieszony nieograniczenie swe posiedzenia zupełnie ustala.

Najwyższy w hierarchii duchowny polski, biskup gnieźnieński, prymas (1767) Gabriel Jan Podoski, był członkiem warszawskiej loży „Cnotliwy Sarmata” i brał udział w dorocznych jej zebraniach. W 1770 roku na bankiet świętojański w jurydyce Bielino, będącej własnością Franciszka Bielińskiego, gdzie znajdował się nowo wzniesiony budynek lożowy, wypożyczył srebra stołowe, żyrandole i inne utensylia. Z domu Augusta hr. Moszyńskiego zebrani wyruszyli do nowej siedziby zakonu, przystrojonej w insygnia masońskie. Ta ostentacja wywołała oburzenie nuncjusza papieskiego, Angelo Durini, który wysłał odpowiedni raport do Watykanu. W pochodzie brało udział kilku kanoników. Duchowni wystąpili *incognito*, pozostawiając w sąsiednim domu stroje i znaki swego stanu.

Z ostatnio poczynionych badań (patrz: artykuł K. Karaskiewicz, s. ??) wynika, że podczas pobytu w Anglii, gdzie przebywał od listopada 1790 roku do początków czerwca roku następnego, został inicjowany prymas (od 1784) Michał Poniatowski, brat króla Stanisława Augusta, znany z działalności charytatywnej i ofiarności na rzecz szkolnictwa, a także ze zwalczania przesądów.

Do loży „Bouclier du Nord” należał honorowy kanonik kapituły warszawskiej, ksiądz Cezar Alexandre Dufrésne, wychowawca synów rosyjskiego ambasadora Ottona Magnusa Stackelberga, a także eskapucyn Scipione Piattoli.

Do rytu „Ścisłej Obserwy” należał w roku 1780 Jan Dubański, kanonik kujawski.

Urodzony w Gdańsku Antoni Dembek, karmelita, otrzymał w 1809 roku w loży „Świątynia Izis” kolejno trzy stopnie wtajemniczenia. W 1819 roku Antoni Kotowski, kanonik metropolii warszawskiej, w tejże loży stopień I otrzymał 28 maja, II – 2 sierpnia, III – 6 grudnia. Do grona adeptów lożowych należeli także duchowni Antoni Dąbrowski, Sebastian Łuba, Teodor Sołtyk, który przeniósł się z czasem do loży w Krakowie, i kanonik wileński Józef Bogusławski.

Duchowni katolicy w wolnomularstwie wileńskim byli wyjątkowo liczni. W spisie członków loży „Bon Pasteur” z 1780 roku wymienieni są m.in.: drugi dozorca Nikodem Puzyna – kanonik katedry wileńskiej, jałmużnik Ignacy Houvald – kanonik inflancki oraz Michniewski – kanonik

wileński. Do kręgu wolnomularzy z loży „Bon Pasteur” przynależeli w latach 1778-1780 architekt biskupa Ignacego Jakuba Massalskiego Marcin Knakfus i Kacper Laurent, marszałek biskupa, a także ksiądz kaznodzieja Moichiniewicz. Do Rady założonej w 1781 roku Wielkiej Łoży Prowincjonalnej pod nazwą „Doskonała Jedność” należał jako sekretarz profesor prawa naturalnego Hieronim Stroynowski, późniejszy biskup wileński, który zostawszy księdzem wystąpił z wolnomularstwa. A w spisie loży „Gorliwy Litwin” figuruje jako mówca prałat Michał Dłuski. Atmosferę stosunków między masonami doskonale ilustruje wpis ks. Dłuskiego do sztambucha malarza Jana Rustema (obecnie w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie), dokonany w 1798 roku:

*Cher Rustem – Tout ce que Vos amis Vous ont temoigné dans / ce Livre, je le sens reuni dans mon coeur. Votre sensibilité, / Votre droiture, Votre honnêteté, & les talents éminents que Vous / possédez, Vous ont rendu bien cher & bien estimable à mes yeux / de maniere, que je peux dire avec Horace*** Tibi me virtus Tua fecit amicum – Je Vous proteste mon cher Rustem l'amitié sincere qui ne finira / qu'avec ma vie, & je Vous prie de me conserver toujours la Votre / Tout à Vous a jamais / M. Dłuski D de V le 25 Aôut 1798 / Vilno.*

Drogi Rustemie, Wszystko to, co Tobie przyjaciele Twoi oświadczają w tej książeczce ja mam zawarte w swoim sercu. Twoja wrażliwość, Twoja prostolinijność, Twoja szlachetność i talenty, które posiadasz, stały się bardzo drogie i godne szacunku w moich oczach. Mogę powiedzieć z[a] Horacym: Tibi me virtus Tua fecit amicum [Twoja cnota czyni Cię moim przyjacielem]. Oświadczam Ci drogi Rustemie swoją przyjaźń, która trwać będzie do końca życia. Zachowaj mnie zawsze Twoim, Twój na zawsze M. Dłuski 25 Sierpnia 1798 Wilno. – tłumaczenie K.Z.

Dłuski był jednym z najwybitniejszych wolnomularzy wileńskich. W 1817 roku wydał anonimowo *List Rabina Lizbońskiego do Rabina Brzeskiego. Z dyalektu Rabińsko-Talmudycznego przetłómaczony*, będący apologią masonerii. Wywodził w nim, że:

Jezus z Nazaretu [...] do tego cnotliwego stowarzyszenia należał, i prawiłta onego skądinąd doskonale więcej jeszcze sprostował, przypisując

mu ścisłą miłość bliźniego bez uwagi na stan i kondycją człowieka, przebaczenie urazy, darowanie winy, i kochanie nawet nieprzyjaciół. [...] Celem istotnym tego towarzystwa jest [...] cześć Boga, miłość bliźniego, wierność dla monarchy, wzajemna pomoc i postępowanie w cnotach.

Do „Gorliwego Litwina” należeli w 1816 roku kanonik wileński Szymon Poraziński, pełniący w 1819 roku urząd pieczętarza, Atanazy Ihnatowicz, kapelan seminarium wileńskiego (1816) oraz Florian Bobrowski, duchowny i leksykograf.

W Dubnie do łoży „Zorza Wschodząca” należał w latach 1820-1821 Stanisław Moroz, proboszcz w Stepaniu k. Równego.

Wolnomularze litewscy nie stronili bynajmniej od kościoła. Doroczne święto łożowe św. Jana, obchodzone 24 czerwca, rozpoczynało się uroczystym nabożeństwem w kościele świętojańskim. W inne dni uroczyste również zakupywali msze, najczęściej w kościele o.o. Augustianów. Urządzali w kościołach nabożeństwa żałobne za spokój duszy zmarłych braci, a jałmużną wspierali wielokrotnie instytucje utrzymywane przez duchownych, m.in. szpital Św. Jana Bożego. Szczególnie uroczysty i półoficjalny w charakterze był udział wolnomularzy w pogrzebie Michała Dłuskiego. Krewny zmarłego, Stanisław Morawski tak pisze:

Pogrzeb księdza Michała był świetny, najświetniejszy może, jaki kiedykolwiek był w Wilnie. Nie tak dlatego, że na nim wystąpiła kapituła z całym przepychem i radością, że dwa znaczne beneficja do któregoś z jej członków przejdą niezawodnie, jak dlatego, że mu towarzyszyła szczerą jednogłówną żałobą całego miasta. Bo wystąpił tutaj lud cały, jakby jeden mąż, dla oddania ostatniej czci zmarłemu. Od Zamkowej Bramy do katakumb przecisnąć się nie było można! Mistrz masonów musiał hołd i od nich w tym momencie odebrać. Jacy tedy byli podówczas w Wilnie masoni, za zgodą rządu szli ze świecami w rękę, w czarnych cywilnych ubiorach, ordynkiem zaraz za nami krewnymi, i niemało się przyczyniali do okazałości obchodu. Konwenty na to tylko ścisnęły zęby i cicho nimi zgrzytały w wiecznym nieszczęśliwym przekonaniu księży, że masoneria jest dziełem i wymysłem diabła! A to tak dalece, że kiedy przy katafalku trzeba było wystawić portret zmarłego, a ten najpodobniejszy był, co się w łoży znajdował, pędzla Rustema,

z insygniami mistrza; przeniesiono go tedy z łoży i Rustem jakoś tam na ten raz wszystkie naprędcę zamalował insygnia, zostawując tylko ordery świeckie i dystynktoria. Jak na licho, stawiając ten portret, jeden z bernardynów rękawem otarł trochę nie zaschłą jeszcze farbę i dostrzegł pod nią cyrkla czy kielni. Nuż tedy wymyślać, dowodzić że kościół sprofanowany i bluźnić! (S. Morawski, s. 35-36).

Okólnik wielkiego warsztatu do wszystkich łóż z 12 listopada 1814 roku podpisany przez Ludwika Osińskiego, Ludwika Ginetta i Augusta Glińskiego apelował o składkę pieniężną, bowiem:

Miał zawsze ten chwalebny cel zakon wolnomularski, że się gorliwie do ustalenia zbawiennych instytucji przykładał. Myśl podniesienia i udoskonalania muzyki kościelnej, stała się powodem sp. i dosk. łożom na wschodzie Warszawy pracującym, iż przeznaczyły pewny fundusz na wystawienie w jednym z kościołów tutejszych [Św. Krzyża – przyp. K.Z.] organu, przy którymby utworzone towarzystwo muzyczne poświęcało prace swoje gwołi upowszechnienia w kraju tej szlachetnej sztuki, tak ściśle połączonej ze czcią religijną, zdolnej wzruszyć i podnosić czułe umysły, zdolnej z wielu względów przynieść niezaprzeczone korzyści. [...] Przewielebny i najdoskonalszy brat Józef Elsner, namiestnik mistrza kat. sp. i dosk. łoży „Świątyni stałości” na wschodzie Warszawy, w światowym znaczeniu dyrektor muzyki przy narodowym teatrze, znany z dzieł swoich w tej sztuce, jak pierwszym był w powzięciu tej myśli, tak ma sobie powierzone jej wykonanie.

W 1819 roku „Biały Orzeł Przywrócony” na Wschodzie Siedlec przy obchodzie imienin przewielebnego swego br. Józefa Cieszkowskiego... postanowił utworzyć szpital w temże mieście i nadał mu nazwisko św. Józefa.

W Krakowie w 1816 i 1817 roku wolnomularze wspierali finansowo założone tam przez biskupa Woronicza i hr. Małachowską Towarzystwo Dobroczyńności, a po likwidacji masonerii w 1822 roku łoża tamtejsza rozdzieliła kapitał 1600 złp. na cztery części: dla Towarzystwa Dobroczyńności, dla Sióstr Miłosierdzia i o.o. Bonifratrów, a także prezydentowi na ubogich miasta.

Bibliografia

- T. C e g i e l s k i, *Cezary Leżeński – Masoni bez maski* (recenzja książki), „Rocznik Mazurka Dąbrowskiego” 2006 (Toruń), nr 9, s. 128-129.
- J. G o r d z i e j e w, *Przyczynek do dziejów tajnych związków w Grodnie (masoneria grodzieńska na przełomie XVIII i XIX w.)*, [w:] *Wilno i Ziemia Mickiewicza pamięci. Materiały III Międzynarodowej Konferencji w Białymstoku, 9-12 IX 1998*, t. 1-3, Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Oddział Białostocki, Biblioteka Pamięci i Myśli 25, Seria „Non omnis moriar”, Białystok 2000, t. 1: *W kręgu spraw historycznych*, pod red. E. F e l i s i a k i E. K o n o Ń c z u k, s. 95-113;
- L. H a s s, *Sekta farmazonii warszawskiej. Pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie (1721-1821)*, Warszawa 1980;
- L. H a s s, *Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej w XVIII i XIX wieku*, Wrocław 1982;
- L. H a s s, *Wolnomularze polscy w kraju i na świecie 1821-1999. Słownik biograficzny*, Warszawa 1999;
- L. H a s s, *Uzupełnienia i aneksy do Wykazu [...] S. Małachowskiego-Łempickiego* [w druku];
- S. M a ł a c h o w s k i - Ł e m p i c k i, *Wykaz polskich łóż wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-1821*, Kraków 1929;
- S. M a ł a c h o w s k i - Ł e m p i c k i, *Dzieje wolnego mularstwa w Krakowie 1755-1822*, Kraków 1929;
- S. M a ł a c h o w s k i - Ł e m p i c k i, *Wolnomularstwo na ziemiach dawnego Wielkiego Księstwa Litewskiego*, Wilno 1930;
- S. M o r a w s k i, *Kilka lat młodości mojej w Wilnie (1818-1825)*, oprac. i wstęp A. C z a r t k o w s k i i H. M o ś c i c k i, Warszawa 1959, s. 35-36;
- W. S m o l e Ń s k i, *Przewrót umysłowy w Polsce wieku XVIII. Studia historyczne*, Warszawa 1949 (rozdział V: *Wolne mularstwo*);
- W. W i l k o s z e w s k i, *Rys historyczno-chronologiczny towarzystwa wolnego mularstwa w Polsce*, Londyn 1968;
- S. Z a ł ę s k i SI, *O masonii w Posce od roku 1738 do 1822 na źródłach wyłącznie masonskich napisał ks. [...]*, Kraków 1889 (wyd. 2. poprawione, Kraków 1908).

Zastosowane skróty

Po nazwisku podano informacje dotyczące zakresu posług kapłańskich lub zakonnych, a także godności kapłańskie, często profesję wykonywaną na niwie świeckiej. Następnie stopień rytu (I, II, III itd.), godność w wolnomularstwie oraz datę inicjacji lub lata przynależności lożowej (od lat wolnomularskich należy odjąć 4000, do miesiący dodać 2). Znak □ oznacza lożę, a □□ oznacza loże. W tekście zastosowano następujące skróty:

Ad. – Adopcynna □;

af. – afiliowany;

Arch. – Archiwista;

Br. – brat;

czł. – członek;

czł. cz. – członek czynny;

czł. h. – członek honorowy;

czł. nieob. – członek nieobrazowany;

Doz. – Dozorca;

Dyr. – Dyrektor;

fr. – francuski język;

Harm. – Harmonia;

Jałm. – Jałmużnik;

Kap. – Kapitularna □;

Kat. – Katedra;

koresp. – korespondencja;

l. – lat, latach;

M. – Mistrz;

Mów. – Mówca;

Muz. – Muzyka;

N. – Narodowy;

Nam. – Namiestnik;

niem. – niemiecki język;

P. – Polska;

Piecz. – Pieczęciarz;

Podsk. – Podskarbi;

poł. – połowa;

Prow. – Prowincjonalna □;

przyj. – przyjęty;

Przyspos. – Przysposobiciel;

Rachm. – Rachmistrz;

reg. – regularyzowany;

Sekr. – Sekretarz;

Sęd. – Sędzia;

Sk. – Skarbnik;

skreś. – skreślony;

Służ. – Służebnik;

St. – Stuart;

św. – świecki;

urz. – urząd;

w. – wielki;

W.L. – Wielka Loża;

wł. – włoski język;

właśc. – właściwie;

wsch. – wschód;

W.W. – Wielki Wschód;

zak. – zakonny;

zał. – założyciel.

Duchowni

- Bartsch Karol**, pastor. III; czł. □ Hesperus (rok 5818/19)
- Bibrowicz Bernard**, dominikanin. Czł. □ Zur Halle der Beständigkeit (rok 5811).
- Bobrowski Florian**, duchowny, leksykograf. Czł. □ Gorliwy Litwin.
- Bobrowski Michał**, ksiądz. Czł. □□ wileńskich.
- Böckel Ernst Adolf**, pastor, teolog. Czł. □ Eugenia Zum Gekrönten Löwen (rok 5811).
- Boddin Ludwik**, ksiądz, kanonik inflancki, protonotariusz Stolicy Apostolskiej. Czł. □□ wileńskich (wiek XVIII).
- Bogusławski Józef**, ksiądz, kanonik katedry wileńskiej. III; czł. □ Świątynia Minerwy; przeszedł do Wiecznego Wsch. w grudniu roku 5816.
- Boudeaux Nicolas**, wikary generalny biskupa wileńskiego. Czł. □ Souverain Chapitre Métropolitain (Paryż) w l. 1787-1788; przedstawiciel W.W. Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego przy W.W. Francji w 1788 roku.
- Burczyński Jan Antoni**, proboszcz z Regnowa koło Rawy. I; czł. □ Friedrich Zum Zoldenen Zepter (Wrocław) w l. 1812-1816.
- Caroni**, ksiądz. Zał. □ Doskonałe Milczenie (rok 5776).
- Chołoniewski Andrzej**, kanonik katedralny. I – 1768 w □ przy Królewskim Sycylijskim Pułku Piechoty (Neapol).
- Czeżuchowicz Tadeusz**, ksiądz, kanonik katedry płockiej. II; czł. cz. □ Albertyny Doskonałości (rok 5808).
- Dąbrowski Antoni**, ksiądz, pijar. Czł. □ W.W.P., Gościnnik (rok 5816).
- Dąbrowski Jan**, ksiądz, kanonik wileński. III; czł. □□ Gorliwy Litwin i Szczęśliwe Oswobodzenie; wiek zak. l. 7, wiek św. l. 42 (rok 5820).
- Dembek Antoni**, karmelita; I – 26 VI 1809, II i III; czł. □ Świątynia Izis.
- Dembek Konstantyn**, ksiądz, dyrektor, doktor prawa rzymskiego. VII; czł. cz. □ Świątynia Izis (rok 5811/12); II; W. Doz. □ W.W.N.P. (rok 5819); czł. h. □ Szkoła Sokratesa; M. Kat. □ Świątynia Izis (rok 5820); czł. h. □□ Świątynia Równości, Cnota Uwieńczona i Doskonała Tajemnica (rok 5821).
- Deybel v. Hammera Henryk**, prezes Konsystorza Ewangelickiego. VII.

- Dłuski Michał**, prałat wileński. VII; Prezes Kapituły Wyższej w Wilnie; M. Kat. □ Szkoła Sokratesa; czł. h. □□ Szkoła Sokratesa, Pochodnia Północna, Szczęśliwe Oswobodzenie i Doskonała Jedność; czł. cz. □ Szkoła Sokratesa (rok 5820); czł. Najwyższej Kapituły, był M. Kat. □□ Doskonała Jedność i Gorliwy Litwin; czł. h. □ Cnota Uwieńczona; wiek zak. l. 37, wiek św. l. 60 (rok 5821).
- Dowgird**, ksiądz, kapelan seminarium, pijar. Czł. □□ wileńskich.
- Drevelle**, ksiądz. Czł. jednej z □□ warszawskich.
- Dubański Jan**, kanonik kujawski, prefekt. Czł. □ [Ściślej Obserwy] (rok 5780).
- Du Fresne César-Alexandre-Eugène**, kanonik honorowy warszawski. Czł. □ La Candeur Aux Neuf Étoiles (Strasburg) (rok 5785).
- Finsinger Johann**, profesor historii Kościoła, dyr. Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Lwowskiego. Czł. □ Phoenix Zur Runden Tafel (rok 5784).
- Ghigiotti Kajetan**, ksiądz, prałat domowy Ojca Świętego, kawaler Maltański, czł. Rady Nieustającej w Departamencie Interesów Cudzoziemskich. W. Jałm. □ W.W.N.P.; Jałm. □ Bouclier du Nord (rok 5784).
- Glass Jakób**, pastor ewangelicki. V; czł. cz., Bud., Rachm. i Mów. do jęz. niem. w □ Wolność Odzyskana (rok 5815); Sęd. tej samej □; czł. h. □ Świątynia Równości (rok 5820).
- Godlewski Franciszek**, ksiądz, kanonik, proboszcz zdzięciolski. III; czł. cz. □ Węzeł Jedności (rok 5820).
- Guernth Samuel**, kaznodzieja polski kościoła Św. Trójcy w Brzegu. I, II i III – 1784 w □ Friedrich Zur Aufgehenden Sonne; czł. w l. 1784-1788.
- Hewelke Karol**, wiceprezes Konsystorza Ewangelickiego. IV; Podsk. □□ Ludzkość, Doskonałość, Zum Dreieck i Ściśte Milczenie; W. Podsk. □ Szczere Połączenie (rok 5821).
- Hirschfeld August**, pastor. Czł. h. □ Osiris (rok 5820/21).
- Houvald Ignacy**, kanonik inflancki. III; czł. cz. trzech niższych □□ wileńskich (rok 5781).
- Ichnatowicz Atanazy**, kapelan seminarium. II; czł. □ Gorliwy Litwin (rok 5816).
- Ichnatowicz**, ksiądz kapituły wileńskiej. Czł. □ wileńskiej.
- Janowski**, ksiądz. Jałm. □ Dobry Pasterz na wsch. Wilna (rok 5781).

- Juée Antonie**, ur. 11 II 1740 w Perpignan, ksiądz, kaznodzieja dam francuskich w Warszawie. **I** – 24 VI 1780; czł. □ *Le Parfait Silence*; Mów. w 1781 roku.
- Jurewicz Tadeusz**, ksiądz, prefekt szkół grodzieńskich. Czł. □ *L'Hereuse Déliverance* (rok 5781)
- Kołderkowski Antoni**, kanonik katedralny kijowski. **I** – 1768 w □ przy Królewskim Sycylijskim Pułku Piechoty (Neapol).
- Kotowski Antoni**, ksiądz, kanonik metropolii warszawskiej. **I** – 28 V 1819, **II** – 2 VIII 1819, **III** – 6 XII 1819; czł. □ *Świątynia Izis*.
- Kurtz Karol**, kantor ewangelicki. **III**; czł. □ *Hesperus* (rok 5819/20).
- Łuba Sebastian**, przeor zgromadzenia karmelitów. **III**; czł. cz. □ *Świątynia Izis* (rok 5811/12).
- Majewski Benedykt**, ksiądz, kapelan wojskowy. Czł. □ *Przesąd Zwyciężony* (r. 5822)
- Michniewski**, kanonik wileński. **IV**; W. Mów. Prow. □ *Doskonała Jedność*; Mów. □ *Gorliwy Litwin* (rok 5781).
- Moichniewicz**, ksiądz kaznodzieja. Czł. zał. □ *Bon Pasteur* (rok 5779).
- Monnet**, eksjezuita, doktor praw, kapitan artylerii, nauczyciel Czartoryskich. Czł. □ *Des Trois Frères* do 1747 roku; czł. zał. □ *Trois Déesses* (rok 5747).
- Moroz Stanisław**, proboszcz w Stepaniu. **I**; czł. □ *Zorza Wschodząca* (rok 5820/21).
- Narwoysz Franciszek**, kanonik katedry wileńskiej. **V**; Mów. □ *L'Hereuse Déliverance* w 1781 roku; czł. cz. □ *Gorliwy Litwin* (rok 5821).
- Nosewicz Bonawentura**, ksiądz, franciszkanin, kaznodzieja katedry wileńskiej. Czł. wileńskiej □ *Gorliwy Litwin* w 1813 roku (rok 5819).
- Olechnowicz**, profesor teologii. **III**; Jałm. □ *Kościół Mądrości* (rok 5781).
- Patriarca Joseph**, ksiądz. Jałm. □ *L'Étoile Polaire* (rok 5780).
- Piatoli Scypion**, ksiądz, doradca króla Stanisława Augusta, czynny współpracownik w układzie Konstytucji 3 Maja 1791. **III**; czł. □ *Bouclier du Nord* (rok 5784).
- Pietraszkiewicz Antoni**, ur. 26 II 1743 na Białorusi, ksiądz, kanonik kijowski. **I** – **VIII**; czł. □ *Le Parfait Silence* (rok 5779).

- Podhajecki Antoni**, ksiądz, kanonik katedralny. M. Kat. □ Doskonała Równość.
- Podoski Gabriel Jan**, arcybiskup gnieźnieński, prymas w 1767 roku. Czł. □ Cnotliwy Sarmata (rok 5769).
- Pohl Paweł Gotfryd**, kanonik. III; M. □ Zum Bienenkorb.
- Poniatowski Michał** książę (1736-1794), prymas, prezes Komisji Edukacji Narodowej. Czł. Royal Society; odnotowany jako wolnomularz w aktach związanego z W.L. Anglii Towarzystwa Przyjaciół Muzyki i Sztuk Pięknych.
- Poraziński Szymon**, ksiądz, kanonik wileński. II; czł. □ Gorliwy Litwin (rok 5816), Pieczętarz (rok 5819); czł. h. □ Węzeł Jedności (rok 5820).
- Puzyna Nikodem** książę, ksiądz, biskup sufragan wileński. VII; czł. □ Gorliwy Litwin.
- Roussel Stefan**, ksiądz, kanonik liwoński, sekretarz biskupa wileńskiego. I – 1778 w □ Bon Pasteur, czł. w l. 1778-1780.
- Rylewicz**, proboszcz w Dzieciole. I; czł. trzech niższych □□ wileńskich (rok 5781).
- Serini Karol**, duchowny kościoła ewangelicko-augsburskiego, profesor na Wydziale Teologii Ewangelickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Przed rokiem 1929 inicjowany w warszawskiej □ Wolność Przywrócona W.L.N.P.
- Sierakowski**, ksiądz, kanonik w Krakowie. Czł. □ Pod Trzema Orłami Białymi na wsch. Lwowa (rok 5774); I Doz. □ Pod Trzema Hełmami na wsch. Krakowa; prawdopodobne imię zak. Aleksander (rok 5781).
- Skibiński Józef**, kapelan Legii Wołyńskiej. I – przed 1 VIII 1832; czł. polskiej □ Persévérance-Espérance (W.W. Francji) w Besançon.
- Skierski**, pastor ewangelicki. II; czł. cz. □ Przesąd Zwyciężony od 26 IV 1821 (rok 5822).
- Sojawnicki (Sesawnitzky) Michał**, rektor duchownego Seminarium Generalnego (unickiego) we Lwowie. I; czł. □ Zur Beständigkeit (Wiedeń) w l. 1784-1785.
- Sosnkowski Kazimierz**, ur. 1759, ksiądz, opat czerwiński w 1792 roku. Czł. □ La Réunion des Etrangers (Paryż).
- Stein Stanisław**, kapelan wojskowy. I; czł. cz. □ Pochodnia Północna (rok 5820).

- Stroynowski Hieronim**, biskup wileński, czł. Komisji Edukacyjnej, rektor i profesor nauk przyrodniczych Akademii Wileńskiej. **Elu** [IV stopień rytu francuskiego]; Jałm. □ Gorliwy Litwin (rok 5781). Zostawszy księdzem wystąpił z wolnomularstwa.
- Surdykowski Walenty**, ksiądz, profesor. Czł. □ lubelskiej (rok 5815).
- Szamborski [Samborski?]**, duchowny rzymskokatolicki. Wolnomularz przed i w 1811 roku; prześladowany za przynależność wolnomularską.
- Szweykowski [Sweykowski] Wojciech**, ksiądz, rektor gimnazjum w Sejnach. **II**; czł. □ Albertyna Doskonałości (Płock) w l. 1810-1812; **III** – 1812.
- Tetzner Jerzy**, pastor ewangelicko-augsburski. **IV**; czł. h. □ Ludzkość (rok 5821).
- Tomaszewski Mateusz**, ksiądz, uczestnik powstania listopadowego, kapelan 1. Pułku Piechoty Liniowej. Czł. □ La Fidelité (W.W. Francji) w Alenom (rok 5839).
- Vasmulus (Vasmulo, Wasmulo) Dorotheo**, duchowny prawosławny, kapelan przy poselstwie Rzeczypospolitej w Konstantynopolu. Czł. □ warszawskiej od 1773; czł. □ Karol Pod Trzema Hełmami (rok 5775).
- Węgierski**, ksiądz proboszcz w Buchaczu. Czł. cz. □ Pod Trzema Orłami Białymi na wsch. Lwowa (rok 5774).
- Załęski Teodor**, proboszcz, wieś Mazowsze. **I**; czł. □ Albertyna Doskonałości (Płock) w l. 1810-1812.
- Znamierowski**, ksiądz, kanonik Kapituły Wileńskiej. Czł. □□ wileńskich.